RAȚIUNE ȘI MORALĂ LA KANT
REASON AND MORAL IN KANT

Eugen Staicu
(Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava)

Pentru a înțelege cunoașterea în genere trebuie să înțelegem diferența între noțiunile noastre dar și de unde izvorăsc acestea, precizia cu care trebuie făcut acest lucru, pentru Immanuel Kant fiind unul de nivel științific. Kant consideră că este necesară o delimitare a științelor și a rolului lor, astfel încât să punem rolul rațiunii în raport cu morala.

Acest mod de a vedea rolul filosofiei în lumea științelor apare mai târziu și la Husserl, și Schopenhauer care încearcă cu ajutorul logicii să găsească o delimitare și un rol determinant în evoluția științei. Aceasta delimitare se poate face atât după *obiectele cunoașterii, sursele cunoașterii* și modul în care se face cunoaștere. Plecând de la aceste idei putem întemeia posibilitatea unei științe și întinderea domeniului ei. Necesitatea delimitării îl ajută pe Kant să poată să întemeieze metafizica și domeniul ei.

În consecință, este necesară o organizare a principiilor de funcționare a tuturor științelor pentru a delimita în mod clar o cunoaștere metafizică. Kant ne arată că la temelia cunoașterii metafizice nu va sta, așadar, nici experiența externă, care reprezintă sursa fizicii propriu-zise, nici experiența internă, care constituie baza psihologiei empirice.

To understand knowledge in general, we must understand the difference between our notions and where they come from, the precision with which this must be done for Immanuel Kant being one of a scientific level. Kant believes that a delimitation of the sciences and their role is necessary, so that we can the role of reason in relation to morality.

This way of seeing the role of philosophy in the world of science also appears later in Husserl and Schopenhauer who try to find a delimitation and a determining role in the evolution of science with the help of logic. This delimitation can be done according to the objects of knowledge, the sources of knowledge and the way in which knowledge is made. Starting from these ideas we can establish the possibility of a science and the extent of its domain. The need for delimitation helps Kant to be able to establish metaphysics and its domain. The need for delimitation helps Kant to be able to establish metaphysics and its domain.

Consequently, an organization of the operating principles of all sciences is necessary to clearly delineate a metaphysical knowledge. Kant shows that the foundation of metaphysical

knowledge will therefore be neither external experience, which is the source of physics itself, nor internal experience, which is the basis of empirical psychology.

Cuvinte cheie: Kant, filosofie modernă, sensibilitate, intelect, rațiune, moral.
Key words: Kant, modern philosophy, sensiblity, understanding, reason, moral.